

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 28

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Tento dokument obsahuje zdůvodnění správných řešení jednotlivých úloh didaktického testu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3

Dubnový vítr duje venku,
ztrácí se rychle starý sníh,
pěšiny oschnou za chvíli
po teplých, prudkých lijavcích.

V takovou chvíli vyšel jednou
se svatým Petrem Kristus Pán,
táhly se v dálku nedohlednou
s políčkem pole, s lánem lán.

Blízko nich oráč v těžké práci
za pluhem kráčel brázdou svou,
neslyšel ptáčka zazpívat si,
mlčelo nebe nad hlavou.

Jen občas oráč za svým pluhem
popohnal koně, těžce vzdych.
Slyšel to Pán a se svým druhem
litoval z ráje vyhnaných.

V dobrotě své vzal malou hroudu,
v dlaň sevřel ji a vypustil,
skřivan z ní vzlétl a v jasném proudu
první svou píseň na zem lil.

VŠEMOCNOU RUKOU ZHNĚTEN Z HLÍNY
skřivánek šedý, anděl brázd,
se zpěvem vzlétá nad krajiny
k andělům nebes v modrou vlast.

Oráčům v práci smutno není,
řeknou si, že tam ve výši
Bůh o tom jejich plahočení
skřivánka zpívat uslyší.

(J. Zahradníček, O původu skřivánka)

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- A) Kristus Pán se svatým Petrem pociťovali lítost poté, co uslyšeli oráčův těžký povzdech.
- B) Kristus Pán se svatým Petrem sešli na zem těsně předtím, než se jednou v dubnu prudce rozpršelo.
- C) Kristus Pán se svatým Petrem vlídně oráče požádali o malou hroudu, aby ji mohli proměnit ve skřivánka.
- D) Kristus Pán se svatým Petrem museli na zemi překonat obrovskou dálku, než se jim podařilo najít nešťastného oráče.

Zdůvodnění

Pravdivost tvrzení uvedeného v možnosti A) dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny barevně.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o slovech podtržených ve výchozím textu je pravdivé?

(Význam slov posuzujte v kontextu výchozího textu.)

- A) Každé z těchto slov je citově zbarvené.
- B) Pouze slovo *dobrota* je citově zbarvené.
- C) Pouze slovo *smutno* je citově zbarvené.
- D) Žádné z těchto slov není citově zbarvené.

Zdůvodnění

Slovo *dobrota* je ve výchozím textu užito ve významu *schopnost působit dobro* – v tomto významu citově zbarvené není. Citově zbarvené je např. ve větě *Rád mlsám dobroty*, kde má význam *dobrá, chutná věc*. Slovo *smutno* není nikdy citově zbarvené, tedy ani ve výchozím textu.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o verši zapsaném ve výchozím textu velkými písmeny je pravdivé?

- A) Tento verš je devítislabičný a rýmuje se s osmislabičným veršem.
- B) Tento verš je devítislabičný a rýmuje se s devítislabičným veršem.
- C) Tento verš, který není devítislabičný, se rýmuje s osmislabičným veršem.
- D) Tento verš, který není devítislabičný, se rýmuje s devítislabičným veršem.

Zdůvodnění

Verš *Všemocnou rukou zhněten z hlíny* je devítislabičný a rýmuje se s devítislabičným veršem *se zpěvem vzlétá nad krajiny*.

1 bod

4 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) Domělý pachatel spochybnil předložené důkazy.
- B) Domělý pachatel zpochybnil předložené důkazy.
- C) Domnělý pachatel spochybnil předložené důkazy.
- D) Domnělý pachatel zpochybnil předložené důkazy.

Zdůvodnění

- Přídavné jméno *domnělý* je odvozeno od slovesa *domnívat se*.
- Sloveso *zpochybnit* je odvozeno od přídavného jména *pochybný* předponou *z-*, která vyjadřuje změnu stavu (*učinit něco pochybným*).

max. 2 body

5 Vypište z každé z následujících vět (5.1 a 5.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

5.1 Kvůli nečekaně silné bouři doprovázené krupobitím byl provoz na hlavní silnici až do nočních hodin omezen.

5.2 Vleklé finanční problémy a s nimi související stres výrazně zhoršují psychický stav mnoha lidí.

Řešení

5.1

podmět:	provoz
přísudek:	byl omezen

5.2

podmět:	problémy (a) stres
přísudek:	zhoršují

max. 3 body

6 Přiřadte k jednotlivým větným celkům (6.1–6.3) odpovídající tvrzení (A–E).

(Žádnou možnost z nabídky A–E nelze přiřadit víckrát než jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 6.1 Naši mamince jistě udělají radost originální náušnice z ryzího zlata. _____
- 6.2 Až během své učitelské praxe zjistil, jak zvědaví dokážou někteří žáci být. _____
- 6.3 Při odstraňování vosího hnízda buďte opatrní, hlavně se důkladně zahalte. _____
- A) V tomto větném celku jsou celkem dvě přídavná jména, ani jedno není měkké.
B) V tomto větném celku jsou celkem dvě přídavná jména, obě jsou měkká.
C) V tomto větném celku jsou celkem dvě přídavná jména, pouze první z nich je měkké.
D) V tomto větném celku jsou celkem tři přídavná jména, každé z nich je měkké.
E) V tomto větném celku jsou celkem tři přídavná jména, celkem dvě z nich jsou měkká.

Řešení a zdůvodnění

6.1 – B)

V tomto větném celku jsou celkem dvě přídavná jména (*originální, ryzí*), obě se skloňují podle vzoru *jarní* – jde tedy o měkká přídavná jména.

6.2 – A)

V tomto větném celku jsou celkem dvě přídavná jména (*učitelský, zvědavý*), obě se skloňují podle vzoru *mladý* – jde tedy o tvrdá, nikoli měkká přídavná jména.

6.3 – C)

V tomto větném celku jsou celkem dvě přídavná jména: *vosí* se skloňuje podle vzoru *jarní* (měkké přídavné jméno), *opatrný* se skloňuje podle vzoru *mladý* (tvrdé přídavné jméno).

Žádný z posuzovaných větných celků neodpovídá ani tvrzení D), ani tvrzení E).

---

max. 2 body

7 Ke každé z následujících podúloh (7.1 a 7.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.

7.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného jednoslabičné, je příbuzné se slovem SPÁT a skloňuje se podle vzoru MUŽ.

7.2 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného čtyřslabičné, je příbuzné se slovem TÉCT a skloňuje se podle vzoru ŽENA.

Řešení

7.1 – spáč

7.2 – např. tekutina

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 8–12

TEXT 1

(1) Nebýt objevu penicilinu, miliony lidí by zemřely na infekční onemocnění. Cesta k zázračnému léku ovšem nebyla **jednoduchá**.

Když jednoho zářijového rána roku 1928 skotský lékař a vědec Alexander Fleming začal pracovat ve své londýnské laboratoři, pravděpodobně netušil, že ještě týž den výrazně pokročí ve svém výzkumu. Odpoledne si všiml, že se v jedné z laboratorních misek šíří zvláštní zelená plíseň, jejíž výtrusy se do jeho laboratoře patrně dostaly otevřeným oknem. Během následných laboratorních zkoušek Fleming zjistil, že zelená plíseň vylučuje neznámou látku, která spolehlivě zabíjí různé choroboplodné zárodky a navíc není jedovatá. Bohužel však tato látka velmi rychle (V ŘÁDU HODIN, MAXIMÁLNĚ NĚKOLIKA DNU) ztrácela na své účinnosti. Následovala léta trpělivé práce. Bylo nutné, aby látka byla zbavena příměsí. Izolovat **čistý** penicilin se v roce 1940 podařilo Ernstu Chainovi a Howardu Floreyemu, vědcům z Oxfordské univerzity, kteří s Flemingem začali spolupracovat. Za objev penicilinu byla v roce 1945 všem třem udělena Nobelova cena.

(2) Přes počáteční problémy s distribucí se penicilin, první antibiotikum na světě, přece jen dostal do nemocnic i na bojiště. Během invaze do Normandie v červnu 1944 se zásluhou tohoto léku uzdravilo asi 95 procent raněných vojáků ohrožených infekcí. Po skončení druhé světové války se penicilin stal **jednou** z hlavních zbraní medicíny. Další antibiotika, třeba streptomycin, byla objevena záhy.

Boj proti bakteriím ale ani **zdaleka** není vyhraný. Naším aktuálním problémem je jejich vzrůstající odolnost vůči antibiotikům. Hledají se proto nové způsoby, jak s bakteriálními infekcemi úspěšně bojovat. Vědecký tým z Univerzity Palackého například zkoumá nanočástice stříbra, které by v budoucnu mohly vlastnosti antibiotik zlepšit. Musíme doufat, že klinické testy nebudou trvat příliš dlouho.

(kol. autorů, Kdy, kde, proč & jak se to stalo, upraveno)

TEXT 2

Souvětí typu A: v první větě souvětí je podmět nevyjádřený, např. *Stále neví, proč to bratr udělal.*

Souvětí typu B: podmět první věty souvětí je vyjádřen celou následující větou, např. *Stále se neví, proč to bratr udělal (kdo, co se neví? – podmět proč to bratr udělal).*

max. 2 body

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

	A	N
8.1 Za objev penicilinu získali v roce 1945 Nobelovu cenu tři vědci včetně Alexandra Fleminga.	☒	☐
8.2 Nobelova cena za objev penicilinu byla udělena pět let poté, co Alexander Fleming objevil látku obsahující penicilin.	☐	☒
8.3 Díky penicilinu se vyléčilo přibližně 95 procent ze všech vojáků, kteří během druhé světové války utrpěli nějaké zranění.	☐	☒
8.4 Podle vědců z Univerzity Palackého mohou být v budoucnosti antibiotika nahrazena účinnějšími nanočásticemi stříbra.	☐	☒

Zdůvodnění

Pravdivost/nepravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou v TEXTU 1 vyznačeny příslušnou barvou.

9 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.

- A) V textu jsou podtržena dvě souvětí typu A.
- B) V textu jsou podtržena dvě souvětí typu B.
- C) V první části textu je podtrženo souvětí typu A, v druhé části textu je podtrženo souvětí typu B.
- D) V první části textu je podtrženo souvětí typu B, v druhé části textu je podtrženo souvětí typu A.

Zdůvodnění

- Podmět první věty souvětí *Bylo nutné, aby látka byla zbavena příměsí* je vyjádřen celou následující větou: *kdo, co bylo nutné?* → *aby látka byla zbavena příměsí*. Jde tedy o souvětí typu B.
- V první větě souvětí *Musíme doufat, že klinické testy nebudou trvat příliš dlouho* je podmět nevyjádřený: *kdo, co musí doufat?* → *my*. Jde tedy o souvětí typu A.

1 bod

10 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje funkci úseku zapsaného v TEXTU 1 velkými písmeny?

- A) Tento úsek upřesňuje informaci uvedenou v předchozím souvětí.
- B) Tento úsek vysvětluje důsledky jevu zmíněného v předchozím souvětí.
- C) Tento úsek upřesňuje informaci uvedenou bezprostředně před závorkou.
- D) Tento úsek vysvětluje důsledky jevu zmíněného bezprostředně před závorkou.

Zdůvodnění

Úsek zapsaný v TEXTU 1 velkými písmeny upřesňuje informaci uvedenou bezprostředně před závorkou: *Bohužel však tato látka velmi rychle ztrácela na své účinnosti* (jak rychle ztrácela látka na své účinnosti? → *v řádu hodin, maximálně několika dnů*).

1 bod

11 Které z následujících tvrzení nelze na základě informací obsažených v TEXTU 1 považovat za jednoznačný fakt?

- A) Jednoho zářijového dne roku 1928 došlo k výraznému pokroku ve výzkumu, jemuž se věnoval Alexander Fleming.
- B) Výtrusy zelené plísně, kterou zkoumal Alexander Fleming, se do jeho londýnské laboratoře dostaly otevřeným oknem.
- C) Při laboratorních zkouškách dospěl Alexander Fleming k závěru, že látka vylučovaná zelenou plísní není jedovatá.
- D) Zelené plísně, která se šířila v laboratorní misce, si Alexander Fleming všiml jednoho zářijového odpoledne roku 1928.

Zdůvodnění

V TEXTU 1 je uvedeno, že si Alexander Fleming *odpoledne všiml, že se v jedné z laboratorních misek šíří zvláštní zelená plíseň, jejíž výtrusy se do jeho laboratoře patrně dostaly otevřeným oknem*. Slovo *patrně* vyjadřuje určité zpochybnění, naznačuje, že daná skutečnost není prokázána, ověřena.

max. 2 body

12 Rozhodněte o každé z následujících dvojic slov, zda tato slova lze v kontextu TEXTU 1 považovat za antonyma (A), nebo ne (N).

(První slovo z každé dvojice pochází z TEXTU 1 a je v něm vyznačeno tučně.)

	A	N
12.1 jednoduchá – složitá	☒	☐
12.2 čistý – umazaný	☐	☒
12.3 jednou – víckrát	☐	☒
12.4 zdaleka – zblízka	☐	☒

Zdůvodnění

- Slovo *jednoduchá* je v TEXTU 1 užitó ve významu *nesložitá, nekomplikovaná*, slovo *složitá* má význam *komplikovaná*. V daném kontextu tedy danou dvojici slov lze považovat za antonyma.
- Slovo *čistý* je v TEXTU 1 užitó ve významu *neobsahující příměsi*, slovo *umazaný* má význam *silně znečištěný, ušpiněný*. V daném kontextu tedy danou dvojici slov nelze považovat za antonyma.
- Slovo *jednou* je v TEXTU 1 tvarem číslovky jedna, označuje tedy určitý počet, slovo *víckrát* má význam *několikrát*. V daném kontextu tedy danou dvojici slov nelze považovat za antonyma.
- Slovo *zdaleka* je v TEXTU 1 užitó ve významu *vůbec ne, ani dost málo*, slovo *zblízka* má význam *z malé vzdálenosti*. V daném kontextu tedy danou dvojici slov nelze považovat za antonyma.

1 bod

13 Která z následujících vět není zapsána pravopisně správně?

- A) Jeho odvážná myšlenka se mi okamžitě zalíbila.
- B) Při tělesné výchově žáci nacvičovali výmyk na hrazdě.
- C) Na přípravu tohoto pokrmu se používá syrové rybí maso.
- D) Součástí této společenské hry jsou také malé přesípací hodiny.

Zdůvodnění

Přídavné jméno *přesípací* je příbuzné s vyjmenovaným slovem *sypat*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 14

Spolužáci se ve společném chatu domlouvali, kdo připraví tahák na test z matematiky. Neuváženě jsem napsala, že místo nechutného podvádění by se radši měli učit. Tím jsem ale ***** Chat totiž ihned zaplavila řada rozhořčených příspěvků a záhy mě spolužáci ze skupiny vyhodili.

14 Ve které z následujících možností je uvedeno české ustálené slovní spojení, jež vystihuje situaci ve výchozím textu, a patří tedy na vynechané místo (*****) v textu?

- A) hodila flintu do žita
- B) strčila hlavu do písku
- C) píchla do vosího hnízda
- D) vychytala všechny mouchy

Zdůvodnění

Situaci popsanou ve výchozím textu vystihuje ustálené slovní spojení *píchnout do vosího hnízda*, které má význam *otevřeně pojmenovat určitý problém a tím někoho popudit*. Ostatní posuzované možnosti neodpovídají zadání:

- ustálené slovní spojení *hodit flintu do žita* má význam *ztratit odvahu, vzdát to*;
- ustálené slovní spojení *strčit hlavu do písku* má význam *nechtít o něčem (zprav. nepříjemném) vědět*;
- ustálené slovní spojení *vychytat všechny mouchy* má význam *odstranit všechny nedostatky*.

3 body

15 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly.

A) Šídlo zavrtěl hlavou. „Vím, že ty se neviditelnou udělat umíš,“ připustil, „jenže abych nebyl vidět já, musel bych se tě pořád držet za ruku.“ „To nebude potřeba. Naučila jsem se kouzlit pomocí anagramů,“ řekla Abby. „Co je anagram?“ vyjekl vyděšeně Šídlo.

B) Abby tedy zvedla víko klavíru, zaťukala zlehka na klávesy a řekla: „Mars háj!“ Klavír ihned začal sám od sebe hrát. „A co my?“ zeptal se chlapec už celkem nadšeně.

C) „Přesmyčka. Promícháš v nějakých slovech písmena, aby vznikla jiná slova,“ vysvětlila mu Abby. „Tak dobře, jdu do toho,“ souhlasil Šídlo. „Nejdřív mi ale na něčem ukaž, že to funguje.“

D) „Nejdřív se udělám neviditelnou já a pak vytvořím anagram ke spojení *Šídlo taky*,“ řekla a zmizela. Vzápětí se ozvalo: „Štíky dalo.“ Obývací byl rázem prázdný.

E) „Tam nás asi nepustí,“ namítl Šídlo. „Kdybychom ale byli neviditelní, nikdo nám nezabrání dostat se dovnitř,“ namítla Abby.

F) Dospělí odjeli a nechali Abby a Šídla v obývacím pokoji samotné. „Co se takhle na vlastní pěst porozhlédnout po městě?“ zeptala se dívka. „Moc ráda bych se podívala do nějakého baru, kde nalévají whisky.“

(M. Molloy, Čaroklání, upraveno)

Řešení

15.1 – F)

15.2 – E)

15.3 – A)

15.4 – C)

15.5 – B)

15.6 – D)

F) Dospělí odjeli a nechali Abby a Šídla v obývacím pokoji samotné. „Co se takhle na vlastní pěst porozhlédnout po městě?“ zeptala se dívka. „Moc ráda bych se podívala do nějakého baru, kde nalévají whisky.“ **E)** „Tam nás asi nepustí,“ namítl Šídlo. „Kdybychom ale byli neviditelní, nikdo nám nezabrání dostat se dovnitř,“ namítla Abby. **A)** Šídlo zavrtěl hlavou. „Vím, že ty se neviditelnou udělat umíš,“ připustil, „jenže abych nebyl vidět já, musel bych se tě pořád držet za ruku.“ „To nebude potřeba. Naučila jsem se kouzlit pomocí anagramů,“ řekla Abby. „Co je anagram?“ vyjekl vyděšeně Šídlo. **C)** „Přesmyčka. Promícháš v nějakých slovech písmena, aby vznikla jiná slova,“ vysvětlila mu Abby. „Tak dobře, jdu do toho,“ souhlasil Šídlo. „Nejdřív mi ale na něčem ukaž, že to funguje.“ **B)** Abby tedy zvedla víko klavíru, zatukala zlehka na klávesy a řekla: „Mars háj!“ Klavír ihned začal sám od sebe hrát. „A co my?“ zeptal se chlapec už celkem nadšeně. **D)** „Nejdřív se udělám neviditelnou já a pak vytvořím anagram ke spojení *Šídlo taky*,“ řekla a zmizela. Vzápětí se ozvalo: „Štiky dalo.“ Obývací pokoj byl rázem prázdný.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOZE 16

TEXT 1

- Kdy nám poskytnou potřebné informace?
- Petra jistě hned poběží za ní a všechno jí to poví.
- Uvidím, zda se jí podaří upéct ten čokoládový dort.
- Určitě nás svými kousky opět pobaví.
- Policisté snad brzy pokročí ve svém pátrání.
- Nebudme pokrytci, korupce jistě pokvete dál.
- Pavel mírně pootočí hlavu a pokusí se usmát.
- Pojedeš se s námi podívat na nový byt?
- Otec prudce postaví sklenici na stůl pokrytý novinami.
- Trochu se potím, a tak požádám o sklenici studené vody.

TEXT 2

Sloveso typu A: tvary budoucího času se tvoří pomocí předpony *po-* (např. *poletí* je tvar slovesa *letět*, *ponese* je tvar slovesa *nést*). Infinitiv ani tvary minulého času však tuto předponu neobsahují.

Sloveso typu B: ve všech svých tvarech má předponu *po-* (např. *poznámená* nebo *poznámenal* jsou tvary slovesa *poznámenat*).

16 Vypište z TEXTU 1 tři slovesa typu A.

Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.

Slovesa запиšte bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

Řešení a zdůvodnění

- **poběží** je tvar budoucího času slovesa *běžet*, tvar minulého času je např. *běžela*.
- **pokvete** je tvar budoucího času slovesa *kvést*, tvar minulého času je např. *kvetl*.
- **pojedeš** je tvar budoucího času slovesa *jet*, tvar minulého času je např. *jeli*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

Minulý víkend naše rodina vyrazila na výlet. Maminka přichystala vydatnou svačinu, tatínek měl za úkol zajistit jízdenky na vlak. Dodnes nevíme zcela jistě, jestli na ně kvůli své roztržitosti **zapoměl**, nebo si jen jako obvykle popletl datum výpravy. V sobotu ráno ovšem sebevědomě prohlásil, že plány se mění. Chodit pěšky je přece **zdravý** prospěšné a nějakých třicet kilometrů nepochybně zvládneme levou zadní.

Po tomto sdělení zmizelo z našich tváří veškeré nadšení. Nikdo z nás ale raději neprotestoval, protože se všichni obávali neúměrně dlouhého výkladu o chůzi a jejích výhodách. Ušli jsme **ztěží** sto metrů, když najednou tatínek udělal prudký pohyb a zařval jako poraněný lev. Bolesti zad **byli** nejspíš opravdu silné, protože než přijela sanitka, rozzlobeně prohlásil: „Příště jedině autem.“

max. 4 body

17 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Ohebná slova запиšte bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užitá v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

Zdůvodnění

- Sloveso *zapomenout* (*zapomněl*) je příbuzné se slovem *pomnit* (starší sloveso s významem *pamatovat si*).
- Slovo *zdraví* je ve výchozím textu podstatným jménem, které se skloňuje podle vzoru *stavení* (prospěšné komu, čemu – *zdraví*).
- Příslovce *stěží* vzniklo z předložkového výrazu *s tíhou*, v souladu s předložkou původního předložkového výrazu se tedy ve slově *stěží* píše předpona *s-*.
- Pokud je podmětem podstatné jméno rodu ženského v čísle množném (*bolesti*), v koncovce příčestí činného musí být *-y* (*byly*).

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–22

Robin Hood kráčet po stezce Sherwoodského lesa. Náhle se z hloubi lesa ozvaly tóny známé **milostné** písně. Zbojník se proto bleskurychle skryl za strom. **Vzápětí se na** pěšině objevil majitel onoho mohutného basu. Když opodál spatřil stádo vysoké, ihned ztichl, vyňal šíp a zvedl luk. Vtom zpoza dubu vyskočil Robin: „Zadrž! V mém lese nikdo nebude **plýtvat** střelami a zabíjet zvěř.“

„Budu dělat, co se mi zamane,“ drze odsekl cizinec, „klid se mi z očí, nebo pocítíš rány mého kyje!“

„Ty že mi natlučeš? To spíš já vyzkouším na nejvyšší větvi pružnost tvého krku a váhu tvého těla.“

*****

„Blázne! Neznáme se, a přece si počínáme jako nepřátelé. Luk je smrtonosná zbraň, zastrč tedy šíp zpět do toulce a popadni tyč.“

„Inu dobrá,“ souhlasil se zbojníkovým návrhem cizinec.

Začali **měřit** své síly. **Znenadání se ale Robin zarazil:** „Tvé modré oči se mi zdají povědomé. Vybavily se mi dávné vzpomínky. Řekni, jak se jmenuješ.“

Po chvíli cizinec zdráhavě odvětil: „Will Scarlett.“

„Wille, tak ty ses vrátil domů! Poznáváš mě, příteli? Já jsem Robin Hood.“

Muži se srdečně objali a pak Will začal vyprávět: „Dlouho jsem bojoval v Normandii. Celou tu dobu jsem neustále myslel na svou lásku. Byla mou odvahou na válečném poli. Nedávno se mi ale zdál zvláštní sen. Má drahá Maud, potřísněná krví, prosila o pomoc. Věděl jsem, že hned musím zpět do Anglie za svou rodinou. Jsem zběh, Robine.“

„Ubohý Wille, tvá rodná vesnice byla zničena. Krutá zkáza ale nepřítel přišla draho. Já a moji muži jsme družinu vyslanou králem Jindřichem pronásledovali a dvě třetiny těch vojáků jsme pobili. Wille, stal jsem se vůdcem zbojníků a hájím práva **slabých!**“

Nato Robin pronikavě zatroubil na roh. Z lesa se vynořili muži v zeleném a mlčky obstoupili svého velitele.

(A. Dumas, Robin Hood, upraveno)

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
18.1 Will Scarlett se vrátil do Anglie hned poté, co byl propuštěn z armády.	☐	☒
18.2 Během války v Normandii se Willovi na bojišti neustále zjevoval přelud zkrvavené Maud.	☐	☒
18.3 Král Jindřich, nepřítel Robina Hooda, vyslal do Willovy rodné vesnice dvě třetiny svého vojska.	☐	☒
18.4 Přítomnost muže, který se později představil jako Will Scarlett, zaregistroval Robin Hood dříve sluchem než zrakem.	☒	☐

Zdůvodnění

Pravdivost/neppravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny příslušnou barvou.

19 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) „Cože? Ty mě chceš oběsit?“ rozesmál se Robin a napjal luk.
- B) „Cože? Ty mě chceš oběsit?“ rozesmál se cizinec a napjal luk.
- C) „Ty že budeš tím katem, který mi setne hlavu?“ rozesmál se Robin a napjal luk.
- D) „Ty že budeš tím katem, který mi setne hlavu?“ rozesmál se cizinec a napjal luk.

Zdůvodnění

Vynechané místo se nachází v rozhovoru dvou postav: Robina Hooda a neznámého cizince. Na cizincovy výhrůžky (*kliď se mi z očí, nebo pocítíš rány mého kyje*) Robin Hood reaguje slovy, jimiž cizinci vyhrožuje oběšením: „Ty že mi natlučeš? To spíš já vyzkouším na nejvyšší větvi pružnost tvého krku a váhu tvého těla.“ Na vynechané místo tedy patří promluva cizince, která reaguje na Robinovu bezprostředně předcházející výhrůžku.

20 Které z následujících tvrzení o slovech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) V kontextu výchozího textu je synonymem slova *milostné* slovo *milované*.
- B) V kontextu výchozího textu je synonymem slova *plýtvat* slovo *mrhat*.
- C) Slovo *měřit* je v textu užito ve významu *určovat rozměry tělesa*.
- D) Slovo *slabý* je v textu užito ve významu *málo intenzivní*.

Zdůvodnění

- Slovo *milostný* má ve výchozím textu význam *týkající se lásky*, slovo *milovaný* má význam *drahý, milý*. Slova *milostný* a *milovaný* nejsou v žádném kontextu, tedy ani ve výchozím textu synonymy.
- Slovo *plýtvat* má ve výchozím textu význam *marnotratně něco utrácet*, *mrhat něčím* – slova *plýtvat* a *mrhat* jsou tedy v daném kontextu synonymy.
- Slovo *měřit* je ve výchozím textu užito ve významu *srovnávat*.
- Slovo *slabý* je ve výchozím textu užito ve významu *málo mocný, málo vlivný*.

21 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje přívlastek neshodný?

- A) pocítíš rány mého kyje
- B) zastrč tedy šíp zpět do toulce
- C) po chvíli cizinec zdráhavě odvětil
- D) krutá zkáza ale nepřítele přišla draho

Zdůvodnění

Přívlastek neshodný se vyskytuje pouze v úseku uvedeném v možnosti A): jaké rány? – rány kyje.

22 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje slovo obsahující dva kořeny?

- A) luk je smrtonosná zbraň
 B) pronikavě zatroubil na roh
 C) mlčky obstoupili svého velitele
 D) majitel onoho mohutného basu

Zdůvodnění

Slovo *smrtonosný* je složenina, která vznikla ze slov *smrt* a *nosit* – obsahuje tedy dva kořeny.

max. 2 body

23 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
23.1 Oba spiklenci si potřebovali říct alespoň několik slov soukromě.	☒	☐
23.2 Při svitu měsíce vypadal hrad ještě tajeměji než za denního světla.	☐	☒
23.3 Zlatou medaili získala díky své nesmírné pílí a mimořádnému sportovnímu nadání.	☒	☐
23.4 Před vstupem do přísně střeženého areálu odevzdejte jmenný seznam všech studentů.	☒	☐

Zdůvodnění

Příslovce *tajemně* je příbuzné s přídavným jménem *tajemný*.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 24

Hrad Karlštejn patří mezi nejslavnější české památky.

max. 2 body

24 Napište smysluplnou větu o čtyřech slovech, v níž výraz **MEZI** bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu.

Výraz nesmí být použit jako vlastní jméno, např. *pan Mezi*. Vzniklá věta musí obsahovat tvar *mezi*, musí být gramaticky i pravopisně správná a musí obsahovat přísudek.

Řešení a zdůvodnění

Výraz *mezi* je ve výchozím textu předložkou, ve vzniklé větě tedy musí být tento výraz použit jako podstatné jméno *mez* ve tvaru 3./6. pádu čísla jednotného, např. *Na mezi rostly břízy.* / *K mezi se nepřibližuj!*

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

(1) Fanoušci Harryho Pottera se rozhodli přenést proslulý kouzelnický sport famfrpál do reálného světa. Mudlovský famfrpál vznikl v roce 2005, a to v USA. První mistrovství světa se konalo již v roce 2007.

(2) Sportovní náčiní, používané při mudlovském famfrpálu, do jisté míry kopíruje původní hru z knižní série. Potloukem je míč na vybíjenou, roli camrálu převzal mírně vyfouknutý volejbalový míč. V 17. minutě zápasu se na hřišti poprvé objeví zlatonka, což je tenisový míček zavěšený na žlutých kraťasech nestranného sprintera. Hra se neobejde ani bez košťat. Nejsou sice létající, hráčům ale podstatně ztěžují pohyb.

(3) ***** Je to totiž poměrně drsný sport, navíc se složitými pravidly. Na hřišti spolu soupeří dva sedmičlenné týmy. Aby byly síly vyrovnané, v každém z nich smí být maximálně čtyři hráči téhož pohlaví. Brankář chrání obruče svého týmu, střelci se snaží prohodit camrál některou z obručí svého protivníka, odrážeci se potloukem trefují do protihráčů a chytač se snaží chytit zlatonku.

Mudlovský famfrpál je zábavný a dynamický. Přijďte na zápas a přesvědčte se sami!

(www.idnes.cz, upraveno)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
25.1 První dva roky po svém vzniku se mudlovský famfrpál hrál výhradně na území USA.	☐	☒
25.2 Ačkoliv je v jednom famfrpálovém týmu celkem sedm hráčů, na hřišti smí být pouze čtyři z nich.	☐	☒
25.3 Úkolem hráče na pozici střelce je prohodit camrál kteroukoli z obručí, které se na hřišti nacházejí.	☐	☒
25.4 Než se na hřiště poprvé dostane zlatonka, uběhne více než 17 minut zápasu mudlovského famfrpálu.	☐	☒

Zdůvodnění

Nepravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže, které jsou ve výchozím textu vyznačeny příslušnou barvou.

1 bod

26 Na vynechané místo (*****) ve výchozím textu patří gramaticky správná věta jednoduchá. Ve které z následujících možností je tato věta uvedena?

(Slovní spojení *mudlovský famfrpál* a slovo *ragby* jsou zapsány správně.)

- A) Častá zranění při mudlovském famfrpálu, kombinující prvky házené, vybíjené a ragby.
- B) Častá zranění jsou při mudlovském famfrpálu, kombinujícího prvky házené, vybíjené a ragby.
- C) Při hraní mudlovského famfrpálu, kombinující prvky házené, vybíjené a ragby, se často někdo zraní.
- D) Při hraní mudlovského famfrpálu, kombinujícího prvky házené, vybíjené a ragby, se často někdo zraní.

Zdůvodnění

- Možnost A) není gramaticky správná: ve větném celku zcela chybí sloveso v určitém tvaru.
- Možnost B) není gramaticky správná: tvar přídavného jména *kombinující* se musí shodovat s tvarem podstatného jména *famfrpál*, které je ve větě užito v 6. pádě čísla jednotného (*při kombinujícím famfrpálu*).
- Možnost C) není gramaticky správná: tvar přídavného jména *kombinující* se musí shodovat s tvarem podstatného jména *famfrpál*, které je v textu užito v 2. pádě čísla jednotného (*při hraní kombinujícího famfrpálu*).

max. 3 body

27 Vypište z druhé části výchozího textu čtyři podstatná jména, která jsou v textu užita v 6. pádě.

Slova запиšte bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užita v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

Řešení

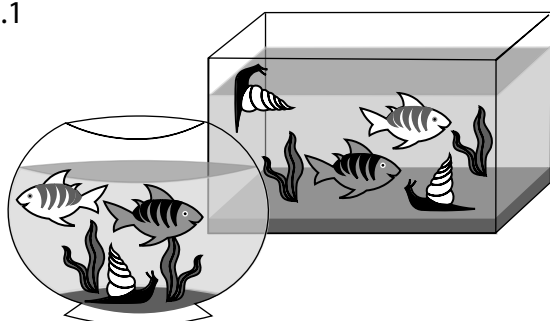
famfrpálu, minutě, hřišti, kraťasech

max. 4 body

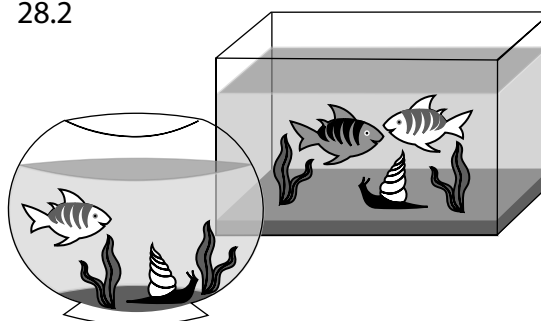
28 Přiřadte k jednotlivým obrázkům (28.1–28.4) odpovídající popis (A–F).

(Žádnou možnost z nabídky A–F nelze přiřadit víckrát než jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

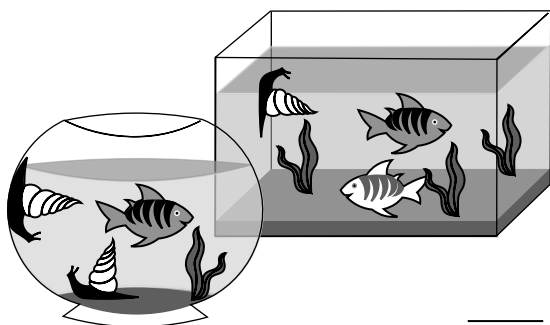
28.1

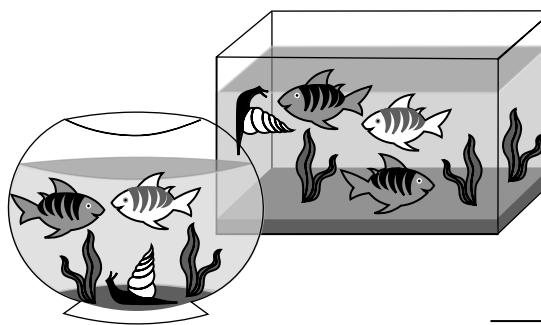
28.2

28.3

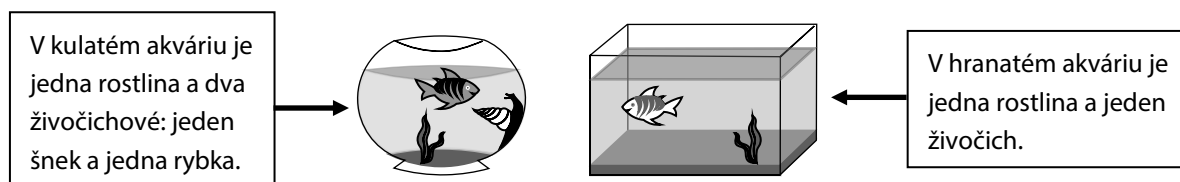
28.4

- A) V kulatém akváriu je sudý počet rostlin. V každém z akvárií je více než jedna rybka. V hranatém akváriu je lichý počet živočichů.
- B) V kulatém akváriu je lichý počet živočichů. V jednom z akvárií je více než jeden šnek. V hranatém akváriu není stejný počet rostlin jako v kulatém.
- C) Více než polovina ze všech rybek je v hranatém akváriu. V kulatém akváriu je méně rostlin než v hranatém. V jednom z akvárií je stejný počet šneků a rybek.
- D) V obou akváriích dohromady je lichý počet živočichů. V kulatém akváriu je stejný počet rostlin jako v hranatém. V hranatém akváriu je více rybek než šneků.
- E) V obou akváriích dohromady je sudý počet rostlin. V hranatém akváriu není stejný počet šneků jako v kulatém. Více než polovinu ze všech živočichů v kulatém akváriu tvoří rybky.
- F) Více než polovinu ze všech živočichů v hranatém akváriu tvoří rybky. Alespoň v jednom z akvárií je lichý počet rostlin. V kulatém akváriu je stejný počet šneků jako v hranatém.

Vysvětlivky:

V obou akváriích dohromady jsou dvě rostliny a tři živočichové.

Řešení

28.1 – E)

28.2 – D)

28.3 – B)

28.4 – F)

Žádný z uvedených obrázků neodpovídá ani popisu A), ani popisu C).